

Súd: Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka: 17Ps/4/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1419200912
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kalata
ECLI: ECLI:SK:OSBA4:2020:1419200912.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava IV sudcom JUDr. Petrom Kalatom v právnej veci navrhovateľky: N. zastúpená: JUDr. Róbert Bockanič, advokát so sídlom Seberíniho 1, 821 03 Bratislava, o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony L., zastúpenej procesným opatrovníkom T. za účasti Okresnej prokuratúry Bratislava IV, takto

rozhodol:

I. Súd obmedzuje spôsobilosť na právne úkony L. tak, že menovaná nie je spôsobilá podávať návrhy na uzatváranie zmlúv a dohôd, uzatvárať zmluvy a dohody, spisovať zápisnice, samostatne konať a vystupovať pred finančnými inštitúciami, štátnymi orgánmi, orgánmi územnej samosprávy, súdmi a inými inštitúciami, rozhodovať o svojej zdravotnej a sociálnej starostlivosti, preberať doručované písomnosti ako aj nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom a peňažnými prostriedkami presahujúcimi sumu 200 eur mesačne.

II. Menovanej sa ustanovuje opatrovník, N. ktorý ju bude zastupovať pri právnych úkonoch, na ktoré jej bola spôsobilosť na právne úkony obmedzená. Opatrovník je povinný podávať súdu dvakrát do roka, a to do 30.06. a do 31.12, o L., správy o výkone funkcie opatrovníka a o nakladaní s majetkom opatrovankyne, a do 30 dní po skončení svojej funkcie je povinný podať súdu záverečný účet o správe majetku.

III. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

IV. Trovy dôkazov hradí štát.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka návrhom doručeným súdu 01.04.2019 navrhla obmedzenie spôsobilosti L.. V návrhu uviedla, že je dcérou L. o ktorú sa aj stará. Uviedla, že matka niekoľko rokov trpí trvalým psychickým ochorením - organická porucha s bludmi, organická halucinóza, trvalá zmena osobnosti po psychickej chorobe, nie je sebestačná, je pre seba aj pre svoje okolie problematická a potrebuje neustály dohľad inej osoby a jej pomoc.

2. Uznesením Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 26.08.2019, č. k. 17Ps/4/2019 - 19, bola L., v zmysle ustanovenia § 240 ods. 1 CMP ustanovená za procesného opatrovníka T., na jej zastupovanie v predmetnom konaní.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, oboznámením lekárskeho nálezu z 26.11.2011 a znaleckého posudku č. 15/2019 z 08.02.2020 znalkyne z odboru Zdravotníctvo, odvetvie Psychiatria T. ktorú k podanému znaleckému posudku aj vyslúchol a zistil nasledovné:

4. Navrhovateľka na pojednávaní uviedla, že sa o matku sa stará 3 roky. V tomto období bola 3x hospitalizovaná na psychiatrickej klinike. Už od roku 2013 mala chorobné stavy myslela si že susedia jej odoberajú elektrinu, plyn, vodu, že jej znepríjemňujú život. Vyjadrovala so o nich napr., že sa kúpu v spermiách vo vani, vo vzťahu ku mne je paranoidná, podľa nej môžem za všetko zlé čo sa jej stane. Deväť mesiacov si nevybrala dôchodok, päť mesiacov neuhrádzala platby spojené s užívaním bytu, v ktorom bývala pred tým ako prišla bývať k navrhovateľke. Jej matka si myslí, že ju navrhovateľka ožaruje, a že jej to škodí. Za súčasného stavu za ňu nemôže nič riešiť, ani prípadné umiestnenie vo vhodnom zariadení. Uviedla, že jej matka je v súčasnosti medikamentózne liečená a v ambulantnej psychiatrickej starostlivosti.

5. Z lekárskej správy z 26.11.2018 súd zistil, že vyšetrovanej bola diagnostikovaná organická porucha s bludmi (podobná schizofrénii), organická halucinóza, trvalá zmena osobnosti po psychickej chorobe a zmiešaná a iná porucha osobnosti.

6. Zo znaleckého posudku v konaní ustanoveného znalca z odboru Zdravotníctvo, odvetvie Psychiatria T. č. 15/2019 zo dňa 08.02.2020 a z výsluchu znalkyne na pojednávaní súd zistil, že vyšetrovaná L., je 74 ročnou pacientkou, od roku 2018 ide o psychiatrickú pacientku, pre poruchy správania v domácom prostredí od roku 2018 doteraz bola 3 krát hospitalizovaná na psychiatrii. Prvá hospitalizácia bola realizovaná v sprievode polície v roku 2018, druhá hospitalizácia bola realizovaná v roku 2019 a posledná hospitalizácia bola realizovaná od júla do augusta 2020. Vždy išlo o nedobrovoľnú hospitalizáciu pacientky. V prepúšťacích správach je uvedená zhodná diagnóza a to organická porucha z bludmi (podobná schizofrénii). Podľa CT mozgu začína atrofia mozgu. Prejavuje sa demencia. K opakovaným hospitalizáciám viedlo aj to, že k svojmu ochoreniu je nekritická a lieky neužíva podľa odporúčania lekára. Ona sa cíti byť zdravá, čo je pre psychózu typické. Počas vyšetrenia dominovala paranoidita. Tvrdila, že susedia jej púšťajú výpary z ktorých nevie dýchať, že jej ožarujú nohy, má vredy na nohách ktoré jej krvácajú, že je tečie krv z uší, že leží v krvi, že ju mafia chce okradnúť. Ona sa zamyká. Taktiež dcéra jej robí zle. Ožaruje jej celé telo, vnútorné orgány, kožu často krát sa bojí že má otrávené jedlo. Psychiatrickým vyšetrením zistila, že vyšetrovaná trpí psychotickým ochorením a to organickou bludovou poruchou (podobnou schizofrénii) pričom v klinickom obraze dominuje paranoidne - halocinatórny syndróm. Prítomné sú aj poruchy pamäťových funkcií a to najmä novopamäti. Prítomná je ďalej výrazná disimulácia (taktiež typické pre ochorenie). Vzhľadom k tejto diagnóze v priebehu ochorenia ako aj povahy ochorenia konštatovala, že vyšetrovaná trpí chronickým duševným ochorením psychotického charakteru. Ide o celoživotné ochorenie ktoré si vyžaduje pravidelnú psychiatrickú starostlivosť a liečbu. Vyšetrovaná už nie je sama schopná o seba sa starať. Do budúca sa navrhuje o umiestnenie DSS. Vo veci obmedzenia spôsobilosti na právne úkony sa záverov znaleckého posudku, kde navrhla obmedzenie vo všetkých právnych úkonoch okrem disponovaná s finančnou sumou 200 eur mesačne. Tiež uviedla, že vyšetrovaná nevychádza von, nenakupuje, nič si nevie sama vybaviť, je odkázaná na starostlivosť dcéry, nevarí si a nie je schopná prebrať zásielky.

7. Konajúci sudca dňa 23.09.2020 vzhliadol vyšetrovanú na účely vyššie uvedeného súdneho konania.

8. Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 4/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou.

9. Podľa § 10 ods. 1 OZ, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

10. Podľa § 10 ods. 2 OZ, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

11. Podľa § 248 ods. 1 CMP, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277.

12. Podľa § 248 ods. 2 CMP, ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

13. Podľa § 251 ods. 1 CMP, trovy dôkazov platí štát.

14. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že vyšetrovaná trpí závažným duševným ochorením organickou poruchou s bludmi/podobnou schizofréniou a incipientným organickým psychosyndrómom, pričom sa jedná o poruchu, ktorá nie je len prechodného charakteru a ktorá ju robí nespôsobilou na vykonanie niektorých právnych úkonov. V dôsledku duševnej poruchy podľa záverov znalkyne posudzovaná nie je schopná samostatnej existencie, nedokáže si zadovážiť denné potreby, vykonávať samostatne denné úkony na svoju obživu a hygienu. Nedokáže sa postarať o svoju nevyhnutnú liečbu, ako o jej psychické ochorenie, tak aj o prípadné iné závažné telesné ochorenie. Nemá primeraný, adekvátny náhľad na svoj zdravotný stav. Nie je spôsobilá rozhodovať o forme liečenia (ústavná, ambulantná). Nedokáže hospodáriť so svojím majetkom a finančnými sumami, nemôže rozhodovať o týchto záležitostiach, nie je spôsobilá disponovať s bankovým účtom. Nedokáže si vybavovať jednoduchšie záležitosti a telefonáty, ani rozhodovať o svojom bývaní. V dôsledku porúch kognitívnych a exekutívnych funkcií nedokáže svoje konanie ovládať a posúdiť jeho následky, nie je schopná robiť samostatne právne úkony, vystupovať pred štátnymi alebo správnymi orgánmi, preto súd dospel k záveru, že je dôvodné jej obmedzenie spôsobilosti na právne úkony v rozsahu ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

15. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozsudku cestou Okresného súdu Bratislava IV na Krajský súd v Bratislave v štyroch vyhotoveniach. Právo na podanie odvolania nemajú navrhovateľka, procesný opatrovník a prokurátor, ktorí sa tohto práva po vyhlásení rozsudku vzdali.

Podľa § 363 CSP v podanom odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, uvedenie spisovej značky, čo sa ním sleduje a podpis; § 127 ods. 1, 2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) v týchto vyhotoveniach.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, a) že neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. a) až h) CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).